

**De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et
Principis Monasteriensis Decas**

Alpen, Johann von

Coesfeldiae, 1694

14. Armorum Suecicorum apparatus. Angit Beoburgicum. Excitat
Monasteriensem. In Poloniam convertitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](#)

1655.

solvi possent contracta in ipso belli æstu immensa debita. Ad hæc de potulentis tot hodie nummos dari Magistratibus locorum, quid si nunc etiam totidem patriæ, unde eam pecuniæ vim, auctis toties oneribus eaupo corraderet? Sed eandem in pagis ac municipiis difficultatem causabantur Ordines cæteri, nec eum ipsis aut Principi animum esse, suis Civitates juribus exuere; cum quæ peteretur summa, consuetis apud eas *accisis* minimè decederet; nec tam ex Civium & inçolærum, quam exterorum, ac peregrinantium marsupiis supplenda esset. Eas inter altercationes, ut in imperio mos habet, potiori nimirum suffragio, finem Ordines Comitiis imposuerunt. Monasteriensibus autem data optio, si tributum hoc prælente ipsis ære commutare mallen. Sed ij, sicut & cæteræ Civitates, gravamen questi, Principem ac reliquos Ordines super novâ illâ tributi ratione Spiram in jus vocavere.

His diebus, quam multus jam antè Civis clam urserat, decreta est Legatio ad Imperatorem; & solùm in urbe delibera-
batur, quis tandem aptior mitti posset. Plurimi in Wilbrandum *Staalium Juris-consultum*, tunc Senatorem, collimabant, quod is annos aliquot *Viennæ* com- moratus haud ignarus sitius aulæ credere-
tur. Sed vir ille Principis offenditionem

14.

*Mona-
sterien-
ses Sta-
lio recu-
fante.*

S

non

1655.

*Able-
gant
Vierden-
halvium
Vien-
nam.*

*Cum bac
instru-
tione.*

non abs re veritus, odiosam hanc & one-
rosam functionem prudenter excusavit.
Quodque eodem anno à *Liechtenstein*
Ordinis Teutonici per Westphalam Pro-
vinciali Commendatore Syndicus & ab Ar-
chiduce *Leopoldo Guilielmo*, veluti supre-
mo Ejusdem Ordinis Magistro, Consiliariu-
m adscitus esset; Monasteriensibus paulatim
negotiis se subduxit. At verò, quam
Staalius reculārat provinciam, faciliore
negotio suscepit *Vierdenhalvius*. Id
namque viro honorificum, ut qui in Di-
cesi publicis interesse prohibebatur, pu-
blico jam Civitatis nomine ad ipsum Ca-
farem ablegaretur, manifesto illibati apud
suos honoris argumento. Nec aptior
quisquam, quod jurium Civitatis nemo
peritior, & ex contractâ apud Principem
offensâ fidelior haberetur. In mandatis
dant, oret Imperatorem, ne præsidij, ar-
morūque & alia iis annexa Civitatis jura,
contra jus, fasque à Principe lædi patiatur,
sed uti à Cæsaribus olim data, confirma-
tique, ita nunc interventu suo sarta tecta
conservet; aut certè iis patronos nomi-
net ex Ordinibus Imperij, qui res illorum
proprius infipient, & ex voto curent. Nec
enim recrudescentibus toties Principem in-
ter & Civitatem malis, præsentiores esse
medendi viam. Ita instructus admisso
triginta armatorum præsidio, qui per
Diœcc-

Dioecesis salvum traducant, Viennam abit.

Christophorus Bernardus ut primum comperta ea habuit, *Furstenbergio* mandat, ut & ipse Viennam properet, usque Veredorum præveniens *Vierdenhalvij* conatus pro suâ prudentiâ solertiâque apud Augustum frustretur. Agebat is hoc tempore Coloniæ Ubiorum; & tractatibus *Brandenburgicum* inter ac *Neoburgicum*, super *Juliacensi* & *Civensi* successione, Cæsaris jussu innovatis, præerat Monasteriensis Principis loco.

At verò pupugit in primis Præfulis animum, nihil impetrata militum missione *nasteriæ*-Civitatem quievisse; sed post habitis tot sium no- antè contestationibus, nunc etiam illo, *vitate* per speciem salvi-conductūs, armatorum *denuò* comitatu, jus territorij violâsse: intenditq; *offensu*, aversionem Monasteriensium diffidentia, quod cum plena animorum utriusq; conciliatio facilis & in propinquuo esset, quasi fugientes benevolentiam suam, aliud forum adire satius haberent; venantium more, qui sœpe feram, dum quasi distantem sectantur, vicinam prætereunt.

Accedebat & aliud irritamentum ex novo juris præsidij & armorum usu. Per eos namque dies Princeps invito, nec exspectatâ *Vierdenhalvij* negotiatione, *Re-
munitio* hactenus Urbis gubernatori Lebui-

1655.

*Eodem
Princeps
Fursten-
bergium
præmit-
tit.*

*Eâ Mo-**nasteriæ**sium no-**comitatu**denuò**intenditq;**offensu*,*Monasteriensium**diffidentia*,*quod cum plena**animorum**utriusq;**conciliatio**facilis* &*in propinquuo**esset*, *qui**quasi* *fugientes**benevolentiam**suam*, *aliud**forum* *adire**satius* *haberent*;*venantium* *more*,*qui* *sœpe* *feram*,*dum* *quasi* *distantem**sectantur*, *vicinam* *prætereunt*.

1655.

Ac militum autem auctoritate.

15.
Arma Sueciae.

Angunt Neoburgicum.

num Fridericum Wittenbergium Protribunum sufficiunt militiae suae Præfectum ipsumque urbanum militem numero aagent, ac novo obligant sacramento. Quod eò molestius Princeps tulit, quò evidenter concordia Schoneflitanæ adversari, ipsi imò Regalibus ac superioritatis juri derogare obtendebat; à quo scilicet præsidij & armorum in hanc suam municipalem & sui Territorij Civitatem, utí species à genere suo dependeret.

Sub hæc Suecus jam jam castra motus trepidas circum provincias, suspensaque habebat; in quam videlicet partem ea armorum tempestas incumberet. Et quamquam istius armaturæ rumor multos terrabat, præcipue tamen Neoburgicum Ducem, quod clam admonitus esset, Carolum Gustavum è Comitibus Palatino-Bipontinis creatum nuper Sueciæ Regem, eà expeditione in Julianam, annexaque ditiones arma conversurum. ac vindicaturum succedendi jus, quod in eas ipse terras, ex conjugio Magdalena Cliviæ cum Joanne Bipontino, par cæteris obtendebat. Quare iteratis aliquoties litteris, muniisque Monasteriensem Principem, utpote confederatum sollicitat, ut habitâ finium suorum ratione, si quid à Sueco periculi forsan immineret, quam celerrimè faceret certiorem, cum auxiliaribus sese copiis, alacrem-